

Till Sveriges landsting och regioner

Förslag till ändrat samarbetsavtal mellan Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling och Sveriges landsting och regioner

Bakgrund

Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling (KAS) bildades 2006 av de sju landsting och regioner som innehar universitetssjukhus för att uppföra och driva en nationell anläggning för protonstrålning, Skandionkliniken. Målsättningen är att kunna tillhandahålla jämlik tillgång till denna högspecialiserade behandlingsform till alla patienter som behöver, oavsett bostadsort i Sverige.

År 2012 slöts ett samarbetsavtal mellan KAS och Sveriges landsting och regioner angående finansieringen av kommunalförbundets kostnader. Enligt samarbetsavtalet ska hälften av de budgeterade kostnaderna täckas genom abonnemangsinträder och hälften genom ett fast pris per fraktion.

I augusti 2015 behandlades den första patienten på Skandionkliniken. Remitteringen av patienter har därefter inte ökat i den takt som förutsågs, dels i utredningarna inför uppförandet av Skandionkliniken och dels inför att samarbetsavtalet utformades.

Intäkterna har därför blivit betydligt lägre än kostnaderna med underskott som följd. År 2017 var resultatet -52,2 mkr och år 2016 var det -37,7 mkr. För 2018 är prognosen ett resultat på omkring -50 mkr.

Inriktning för budget 2019 och ändringar i samarbetsavtalet

Skandionkliniken har höga fasta kostnader i form av kapitalkostnader för materiella anläggningstillgångar och hyra för fastigheten samt även för personal, medan de rörliga kostnaderna för att behandla ytterligare en patient är låga. Samtidigt är kapacitetsutnyttjandet lågt och Skandionkliniken skulle behöva få in fler patienter. Bedömningen är samtidigt att det finns ett behov av protonbehandling som inte tillgodoses i dag.

Under de förutsättningar som råder kommer det inte vara möjligt för kommunalförbundet att få en ekonomi i balans endast genom kostnadsminskningar. Bedömningen är att en höjd abonnemangsavgift är att föredra framför ett höjt pris per fraktion. Det motsvarar bättre den kostnadsbild som Skandionkliniken har samtidigt som den styr remissflödet på ett mer korrekt sätt. Mot bakgrund av detta föreslår kommunalförbundet och medlemmarna gemensamt att samarbetsavtalet ska omförhandlas så att abonnemangsavgiften höjs till 70 procent av kostnaderna för Skandionkliniken.

Vidare föreslås att det skrivs in i avtalet att priset per fraktion ska räknas upp med landstingsprisindex, (LPIK, exklusive läkemedel), vilket är en korrekt beskrivning av hur priset sätts i dag. Då kan inte samtidigt priset räknas upp så att det täcker 50 procent av Skandionkliniken totala kostnader, varför denna skrivning föreslås tas bort i avtalet.

När kapacitetsutnyttjandet är lågt medför varje extra utförd fraktion låga extra kostnader för Skandionkliniken men betydande intäkter. För att uppmuntra landstingen och regionerna att remittera många fler patienter i nuvarande situation anser kommunalförbundet och dess medlemmar att direktionen ska ha möjlighet att införa en mängdrabatt. Således föreslås möjligheten för direktionen att besluta att priset sänks till hälften för fraktioner utöver landstingets/regionens kvot under året, beräknat på befolkningsandel och de antal fraktioner som budgeten baseras på.

Skandionkliniken har uppförts för att ge högspecialiserad behandling för patienter i hela landet. Det förutsätter att landstingen och regionerna remitterar de patienter för vilka protonstrålning har förutsättningar att ge ett bättre behandlingsresultat med färre biverkningar än fotonstrålning, "traditionell strålbehandling". Skandionkliniken ansvarar för att driva på arbetet med att ta fram nationella behandlingsprotokoll, dvs strukturerade instruktioner rörande behandlingsstrategi och teknik, för fler tumörgrupper. I takt med att det sker är det landstingens och regionernas ansvar att remittera patienter för vilka behandlingsprotokollen anger att protonstrålning är mer gynnsam än fotonstrålning.

Sammanfattning av förändringar i samarbetsavtalet för budget 2019

Sammanfattningsvis innehåller det nya samarbetsavtalet följande förändringar:

- Abonnemangsavgiften höjs till 70 procent av kostnaderna från och med år 2019.
- Priset per fraktion räknas upp med LPIK exklusive läkemedel.
- Direktionen ges möjlighet att vid lågt kapacitetsutnyttjande införa en mängdrabatt. Rabatten innebär att priset per fraktion sänks till hälften för beställda fraktioner utöver landstingets/regionens kvot, beräknad som befolkningsandel multiplicerad med antalet budgeterade fraktioner.
- Det tydliggörs i avtalet att landstingen och regionerna har ansvar för att aktuella patienter i det egna landstinget/regionen remitteras till universitetssjukhusens onkologkliniker, som i sin tur ansvarar för att patienter remitteras till Skandionkliniken.

Den fortsatta processen

Landstingen/regionerna ska återkomma med preliminärt besked om de godkänner avtalet - och även vilket politiskt organ som kan fatta beslut om detta och när - till karin.axen@skandion.se senast den 24 augusti 2018.

Förbundsdirektören tar fram förslag till budget för kommunalförbundet för 2019 med antagandet att 70 procent av kommunalförbundets kostnader täcks av abonnemangsintäkter.

Kommunalförbundets direktion beslutar om budget för KAS för 2019 den 12 september.

Stockholm 2018-06-27

För medlemmarna

Henrik Gaunitz

Ekonomidirektör
Stockholms läns landsting

Uppsala 2018-06-27

För Kommunalförbundet Avancerad
Strålbehandling

Peter Daneryd

Förbundsdirektör
Kommunalförbundet Avancerad
Strålbehandling